

Januarie
2012Posbus 20
Hermanus 7200

	Telefoon	Faks
Hermanus	028 313 8000	028 312 1894
Gansbaai	028 384 8300	028 384 0241
Kleinmond	028 271 8400	028 271 4100
Stanford	028 341 8500	028 341 0445

24 Uur Beheerkamer	028 313 8000/8111
Brandweer	028 312 2400

Bulletin

Amptelike nuusbrieff van Munisipaliteit Overstrand

SA SE BESTE WETENSKAP IN HUISE

Die beste wetenskaplike kundigheid wat in Suid-Afrika beskikbaar is, is gebruik in die Kleinmond Behuisingprojek om mense te help om moderne huise te bekom wat hul lewens kan transformeer, het die Minister van Wetenskap en Tegnologie, Me Naledi Pandor gesê met die projek se afsluitingseremonie in die Proteadorp Gemeenskapsaal op Maandag 12 Desember 2011.

Volgens die Minister het die projek belangstelling van heinde en ver gelok omdat hierdie huise volgens 'n nuwe model met duursame materiale gebou is en ook energiedoeltreffend is. Sy het gesê dat tussen al die uitstallings wat sy by die VN se konferensie oor klimaatsverandering (COP17) in Durban besoek het sy nie enigiets teëgekomp het wat so eenvoudig en bruikbaar is as die volhoubare huise wat vir die Kleinmondprojek gebou is nie.

Die projek verteenwoordig die mooiheid van sosiale innovasie, volgens die Minister. Sosiale innovasie fokus op wat die meerderheid van ons mense nodig het: huise, skole, klinieke. Hierdie gesamentlike projek - nasionaal en plaaslik, WNNR en die mense van Kleinmond - het bewys dat tegnologieë wat deur die beste wetenskap en sosiale innovasie ontwikkel is, lewens kan verander.

Llewellyn van Wyk, beboude-omgewing navorser van die WNNR het gesê die projek het bewys dat beduidende besparings op nasionale skaal behaal kan word deur gebruik te maak van beter materiale wat minder kos en volhoubaar is. (Kyk Tabel elders). Hy het ook verwys na verskeie besondere kenmerke van die konstruksie. Vlotfondasies wat sal verhoed dat huise op 'n later stadium kraak, is gebruik, die bostruktuur is gebou met modulêre blokke wat presies pas en nie enige snyding nodig het nie, die bolaa is van ringbalke voorsien met die oog op toekomstige opwaartse uitbreiding, rioleringskoste is met 25 persent verminder deur die nat dienste te konsentreer, sonkrageenhede voorsien nie-netwerk elektrisiteit en opgeaarde reënwater kan vir was en tuinmaak gebruik word.

Die Uitvoerende Burgemeester van die Overstrand Munisipaliteit, Me Nicolette Botha-Guthrie het by die geleentheid gesê dat die Kleinmond Behuisingprojek 'n baie belangrike mylpaal in die munisipaliteit se behuisingsgeskiedenis verteenwoordig. Die betrokkenheid van die WNNR en die Departement van Wetenskap en Tegnologie het gehelp om tegnologieë in te span wat hierdie projek 'n model maak vir volhoubare menslike nedersettings in 'n laekostegebied. Die doelstellings van die projek is bereik en die projek het oor die laaste paar maande wye byval en belangstelling van verskeie groepe geniet.

Dit is bevestig deur die bewoners van verskeie huise wat deur die Minister besoek is. Nadia de Bruyn (33) het gesê sy gebruik nou minder elektrisiteit as voorheen. Neo Nkothu, lid van die Wykskomitee, het gesê dat al die begunstigdes trots is op hul nuwe huise. Kobus Bronn het sy blydskap uitgespreek met 'n pragtige muurskildery op die buitenste muur van sy huis.

Hooffoto: Die afsluitingseremonie van die Kleinmond-behuisingprojek het talle invloedryke mense die kans gegee om deur dié nuwe buurt met sy mooi huise en pragtige uitsigte te stap. **Bylas:** Kobus Bronn se nuwe huis het hom geïnspireer om 'n muurskildery buite aan te bring wat duidelik 'n groot indruk op Burgemeester Nicolette Botha-Guthrie en die Minister van Wetenskap en Tegnologie, Me Naledi Pandor, gemaak.

LAND SE GROENSTE MUNISIPALITEIT

Op 'n toekenningsceremonie wat op Vrydag 18 November 2011 in Pretoria gehou is, is Overstrand Munisipaliteit aangewys as die eerste nasionale wenner in die plaaslike munisipaliteit-kategorie van die Groenste Munisipaliteitkompetisie. Die aankondiging is gedoen deur die Adjunkminister van Water en Omgewingsake, Me Rejoice Mabudafhasi.

Hierdie eer het gepaard gegaan met 'n toekenning van R3,5 miljoen. Toegang tot hierdie prysgeld kan slegs verkry word met 'n goedgekeurde besigheidsplan en die geld moet gebruik word om kwessies van vergroening aan te pak en om die doelstellings van projekte in die Uitgebreide Openbare Werkeprogram, wat die skepping van tydelike werkgeleenthede en die bevordering van vaardigheidsontwikkeling beklemtoon, te bevorder.

Projekte wat by die besigheidsplan ingesluit moet word behoort kwessies van afvalbestuur, die bestuur van oopruimte-stelsels of enige ander faset van omgewingsbestuur te dek.

Die Groenste Munisipaliteitkompetisie evalueer afvalbestuur; energiedoeltreffendheid en -behoud; water- en lugkwaliteitbestuur; buiteontwerp, boomplanting en verfraaiing; en leierskap, institusionele reëlins en openbare deelname.

Overstrand Munisipaliteit is 'n leier op die gebied van afvalbestuur en -herwinning en het baie goed gevaar in die Groen- en Bloudruppe-evaluering van waterbestuur. Die Munisipaliteit bevorder ook waterverstandige tuinmaak en het die sukses van só 'n benadering gedemonstreer met die verfraaiing van die nuwe verligtingspad in Hermanus.

WEES INGELIG OOR WATERKWALITEIT

Die Departement van Waterwese (DWA) beveel aan dat munisipaliteite van tyd tot tyd inligting ten opsigte van die gehalte van sowel drinkwater as die uitvloeisel van hul rioolsuiweringswerke publiseer.

Waterkwaliteit word teenoor die Suid-Afrikaanse Nasionale Standaard (SANS) se kode 0241 vir drinkwater gemeet. SANS se Klas I-standaarde kan as die ideale drinkwater-kwaliteit beskou word, terwyl SANS Klas II-water steeds geskik vir menslike gebruik is maar op die langer termyn aandag moet geniet.

Op die tabel hiernaas is die resultate van die afgelope drie maande se waterkwaliteitsmetings die munisipaliteit se agt waterskemas. Watermonsters word maandeliks by 55 punte geneem en na geakkrediteerde laboratoria vir ontleding gestuur. Dertien verskillende bakteriologiese, chemiese en fisiese parameters word gereeld gemeet.

Daaruit blyk dit dat ons waterkwaliteit van hoogstaande gehalte is, met 90% van die gemiddelde resultate wat aan Klas I-standaarde voldoen, 'n verdere 9% aan Klas II en slegs 'n 1% estetiese parameter wat buite Klas II-standaard val. Opgraderings wat tans beplan word, of reeds in proses is, sluit in die Preekstoel-watersuiweringsaanleg in Hermanus, 'n nuwe watersuiweringsaanleg op De Kelders en ingebruikneming van nuwe boorgate op Stanford.

Die gehalte van uitvloeisel word gemeet teen standarde wat deur die DWA gestel word, welke standarde as of Algemene Standaard of Spesiale Standaard geklassifiseer word. By al vyf van Munisipaliteit Overstrand se rioolsuiweringswerke pas die DWA Algemene Standaard toe.

Die tabel hieronder illustreer die gemiddelde metings by Munisipaliteit Overstrand se vyf suiweringsaanlegte teenoor parameters wat vir die gehalte van uitvloeisel gestel word oor die afgelope drie maande, vergeleke met die DWA se Algemene Standaard. Monsters word op 'n maandelikse basis vir ontleding deur geakkrediteerde laboratoria geneem.

Drinkwaterkwaliteit: September 2011 - November 2011

Beskrywing van toets	Eenheid	Standaard per SANS 0241 Klas 1	Standaard per SANS 0241 Klas 2	Gemiddelde toetsresultate van drinkwatermonsters vir:							
				BR, RE PB, BB	KMD	HERM	STANF	GANSB	PEARLY BEACH	BBOS	BUFF
pH	(pH)	5.0-9.5	4.0-10.0	8.8	8.1	9.1	7.5	7.7	7.6	5.6	7.6
Elektriese geleidingsvermoë	(mS/m)	<150	150-370	36.5	20.8	45.6	72.8	105.1	45.0	28.8	158.7
Troebelheid	(NTU)	<1	1-5	0.4	0.4	1.9	0.3	0.2	0.2	1.1	0.8
Kleur	(mg/l as Pt)	<20	20-50	5.7	4.3	4.7	3.7	1.0	20.3	406.3	2.7
Kalsium	(mg/l as CaCO ₃)	<150	150-300	3.1	5.9	18.5	63.0	17.5	17.2	7.6	76.8
Chloried	(mg/l as Cl)	<200	200-600	46.0	36.7	101.2	111.7	204.7	115.0	87.3	367.3
Fluoried	(mg/l as F)	<1.0	1.0-1.5	0.2	0.2	0.2	0.1	0.2	0.1	0.1	0.2
Totale opgeloste vastestowwe	(mg/l)	<1000	1000-2000	327.0	253.3	440.0	586.7	800.0	396.7	256.7	1183.3
Yster	(µg/l as Fe)	<200	200-2000	33.0	23.3	186.7	20.0	40.0	13.3	506.7	106.7
Mangaan	(µg/l as Mn)	<100	100-1000	<40	<40	73.3	<40	<40	<40	80.0	<40
Aluminium	(µg/l as Al)	<300	300-500	60.0	206.7	266.7	31.3	100.0	53.3	386.7	73.3
E.coli	(telling/100ml)	0	0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

Gehalte van finale uitvloeisel by rioolsuiweringswerke: Sept - November 2011

Beskrywing van toets	Eenheid	DWA Algemene Magtigings-Standaard	Gemiddelde toetsresultate van finale uitvloeiselmonsters vir:				
			Gansbaai	Hawston	Hermanus	Kleinmond	Stanford
pH	(pH)	5.5-9.5	6.8	7.5	7.4	7.4	7.0
Besinkbare stof	(ml/l)	-	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Elektriese geleidingsvermoë	(mS/m)	150	149.7	144.0	181.7	93.3	132.0
Fekale koliforme bakterie	(telling/100ml)	1000	0.0	0.0	133.3	750.0	0.0
Chemiese suurstofvraag	(mg/l)	75 Max	27.0	56.9	56.8	93.5	46.7
Ammoniakstikstof	(mg/l as N)	6 Max	0.3	11.8	5.3	23.4	0.4
Nitraatstikstof	(mg/l as N)	15 Max	13.7	2.0	3.1	8.0	15.9
Nitrietstikstof	(mg/l as N)	15 Max	0.1	0.1	0.1	0.6	0.1
Totale swewende vastestowwe	(mg/l)	25 Max	4.3	4.0	4.3	9.0	4.0
Orto-fosfaat	(mg/l as P)	10 Max	3.2	3.2	3.3	7.2	6.4
Opgeloste suurstof	(mg/l)	-	-	2.8	-	-	-

LEWE VOLGENS DIE MORELE STANDAARD VAN

OMGEE

Hierdie morele waarde is sigbaar in 'n gemeenskap waar mense waarlik omgee vir mekaar, waarlik omgee vir hul gemeenskap en waar mense waarlik omgee vir hul natuurlike omgewing. Omgee is die "gom" wat verhoed dat gemeenskappe uitmekaar val. Dit is die waarde wat lei tot onderlinge verdraagsaamheid en uitreik oor grense heen.

Werklike omgee is onlosmaaklik gekoppel aan die morele waardes van *Betroubaarheid*, *Respek*, *Verantwoordelijkheid* en *Regverdigheid* en *Goeie Burgerskap*.

Die sleutel is die individu wat omgee. Omgee vir iemand of iets kom tot uiting in 'n helpende hand, om te beskerm en te bewaar en om ander se persoonlike groei en ontwikkeling te bevorder. Dit verg om iets van jouself te gee sonder verwagting van erkenning of beloning.

Is **OMGEE** deel van die morele karakter van die Groter-Hermanus gemeenskap?

Ons antwoorde op die volgende

paar vrae sal iets hiervan aandui;

- Reik ons met werklike deernis uit na mekaar, ook oor ras-, kultuursosiale en taalgrense heen?
- Tree ons bedagsaam, beskaafd en vriendelik op teenoor ander in ons daaglikse kontak met mekaar ongeag ons verskille?
- Toon ons werklike liefdadigheid en mededeelsaamheid teenoor die wat in nood verkeer, nie net uit pligsbesef nie maar veral ook met deernis en meelewing?

C S Lewis sê: "Charity is an essential part of (Christian) morality" en "...the only safe rule is to give more than you can spare"

• Gee ons werklik om vir die bewaring van ons natuur en om ons omgewing skoon en netjies te hou?

Watter ander aspekte en vrae rakende die morele waarde van OMGEE kan u byvoeg? Bespreek dit met u familie, vriende en in u werkskring.

Morele Standaard Inisiatief:
ernst@vodamail.co.za

WATERMETERS WORD VERVANG

Die vervanging van watermeters is een van die projekte wat deur die Munisipaliteit Overstrand aangepak word om waterverliese te bekamp. 'n Kontrakteur is ná 'n tenderproses aangestel om oor die volgende ses maande 2 500 meters te vervang. Hy berig egter dat sommige mense bekommerd is dat hulle daarvoor

moet betaal. Dit is natuurlik nie die geval nie.

Wanneer 'n meter vervang word, word dit ook na die buitekant van die perseel geskuif om toeganklikheid vir meterlesers te vergemaklik. Die afsluitkraan aan die eienaar se kant bly egter steeds binne die perseel vir sy of haar gebruik.

STEFAN TERUG OP TUISVERHOOG

Hermanus se eie, jong Stefan du Toit (22) 'n pianis wat in 2010 sy Baccalaureusgraad met onderskeiding aan Zürich se Universiteit van die Kunste in Switzerland verwerf het en tans aan die *Hochschule für Musik und Theater 'Felix Mendelssohn Bartholdy'* in Leipzig, Duitsland studeer, sal die eerste kunstenaar wees wat in Overstrand Arts/Kunste se 2012-program optree. Stefan is tien maande gelede saam met twee ander studente van die Hochschule gekies om meesterklasse by die wêreldbekende Emmanuel Ax aan die Juilliardskool in New York, te neem. In November vanjaar is Stefan ook toegelaat om meesterklasse te neem by die Franse pianis en professor, Jacques Rouvier, van die Paryse Konservatorium. Vir sy uitvoering in Hermanus sal Stefan werke van Bach, Schubert, Liszt, Beethoven en Prokofiev voordra. Die konsert vind op Sondag 22 Januarie om 15:30 in die Auditorium plaas. Besprekings kan by BELLINI gedoen word by telefoonnommer 028 312 4988. Kaartjies kos R120 (R60 vir studente). Navrae kan gerig word aan René du Plooy by 082 940 4238.

